NUH DER, PEYGAMBER DEMEZ!.. NUH DER, PEYGAMBER DEMEZ!.. NUH DER, PEYGAMBER DEMEZ!..

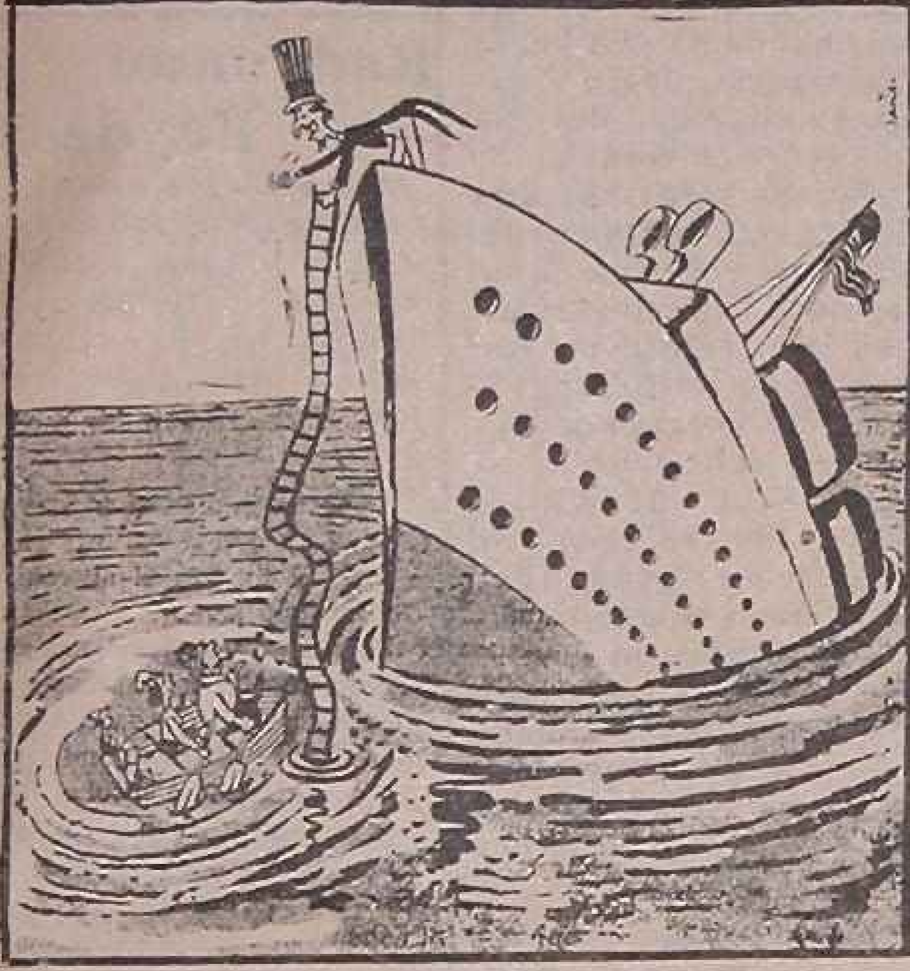
26 NİSAN 1950 — SENE: 1 — SAYI: 26

NUHUN Gemisi

Çarşamba Günleri Çıkar ★ HEDİYESİ 10 KURUŞ ★ Siyasi Mizah Dergisi

Yine ayni adamlar sahnede...

Yine Milletin ümitlerile oynanıyor

Kendisi Muhtacı Himmet Bir Dede!

Geçti Bor'un pazarı

Artık, Türkiye istihsalini artırmakla kalkınamaz

Senelerdenberi önümüze tem cit pilâvı gibi konulan bir dâva var: Istihsali arttırmak. Bütün mesele burada imiş gibi Bir defa istihsali arttırdık mı, ondan sonra arkası kolay. Bütün dünya mallarımızı dört gözle beklemiyor mu? Sen hemen mal yetiştirmeğe bak, Para oluk gibi akacak. Artık herkese birer otomobil mi düşer; frijider mi düşer; bilemeyiz.

Marşal Plânı sayesinde

Elhamdürillah bu dâvamız Marşal plânı sayesinde halledildi. Alay etmiyoruz: Elimizde pek müsbet rakamlar yok ama, her halde sayın Tarım Bakanımız Cavit Oral geçen hafta verdiği Basın konferansında yalan söylemedi: «1942 de pamuk istihsalâtı 3700 balya iken 1949 da yarım milyon balyaya yükselmiştir. 1950 hazırlığı geçen seneye nazaran daha fazladır. Eğer tabiat yardım ederse pamuk istihsalâtı 600.000 balyayı bulacaktır.

Gördünüz mü işte mes'ut Türkiye ufukta göründü... Bir de Halk Partisini tenkit edersiniz. İstihsali arttıracağız. dedi de arttırmadı mı?

Halbuki

Talihsiz kırk yılda bir hırsızlığa çıkmış ay akşamdan doğmuş. Şu Halk Partisi de kırk yılda bir sözünde durdu; ilk defa devamlı bir politika takib etti: Aksiliğe bakın ki bu se-

(Devamı 4 de)

Zavallı Demokrasi

Aday listelerini gördünüz. Yine ayni simalar, ayni isimler ayni şahıslar. Memleketi bugünkü çıkmaza sokmuş olan ayni zümrenin ayni adamları. Yalnız bu sefer bazıları muvafakatta, bazıları muhalefette.

Yine Celâl Bayar, Milletin demokrasi ümidile oy nayan muvazaacı, Yine Halil Özyürük, Temyiz Başkanı iken bile barticilik yapan bir «adaletçi» yine Sökmensüer, tertipler kralı, yine Halide Edip, değişmez «Amerikan mandacısı»; yine Ali İhsan Sâbis, değişmez Faşist; yine Ali Fuad Cebesoy, her emre baş eğen «politikacı»; Peyamı Safa, Demokrasinin en azgın düşmanı; Osman Nuri Köni, irticain Millet Meclisindeki temsilcisi. Ve daha bir sürü kimseler: foyası bir defa değil bir kaç defa meydana çıkmış.

Bütün buadamlar, sanki milletin bugünkü hâlinden sorumlu değilmişler gibi bugün tekrar milletin huzuruna çıkıp oy istiyorlar. Bu adamlar halka nasıl bir ümit ve heyecan verebilirler ki halk sandık başlarına zevkle koşsun ve oyunu kullansın. Zavallı Demokrasi, zavallı seçim ve milletin zavallı ümidi!

D Partiye uygun bir aday

Temyiz Başkanlığı gibi bir mevkide iken bile sık sık Halk Partisinin propagandasını yapan Halil Özyürük, bilmiyoruz hangi düşünce ile, daha doğrusu, hangi tavsiye veya emirle Demokrat Partiye girdi. Fakat muhakkak ki üstad tam yerini buldu. Mânâsız lâf söylemek te Bayar'ı bastıracak bu gidişle: «Memlekette adalet buhranı değil adalet huzursuzluğu var» diyor.

Gelinde anlayın. Dam üstünde saksağan.

Gördünüz mü Demokrat Partiye tıbatıp uygun adayı!

Hızırmısın mübarek!..

Soğuk harp şiddetini arttırdı. Truman ateş püskürüyor.

Allah razı olsun Hızır gibi tam zamanında yetişti C. H. P. nin yardımına. Şimdi Halk Partisi için iktidar garanti. Böyle bir zaman da, ille Halk Partisini iktidardan atacağız diye «millî birliği» bozacak değiliz ya!

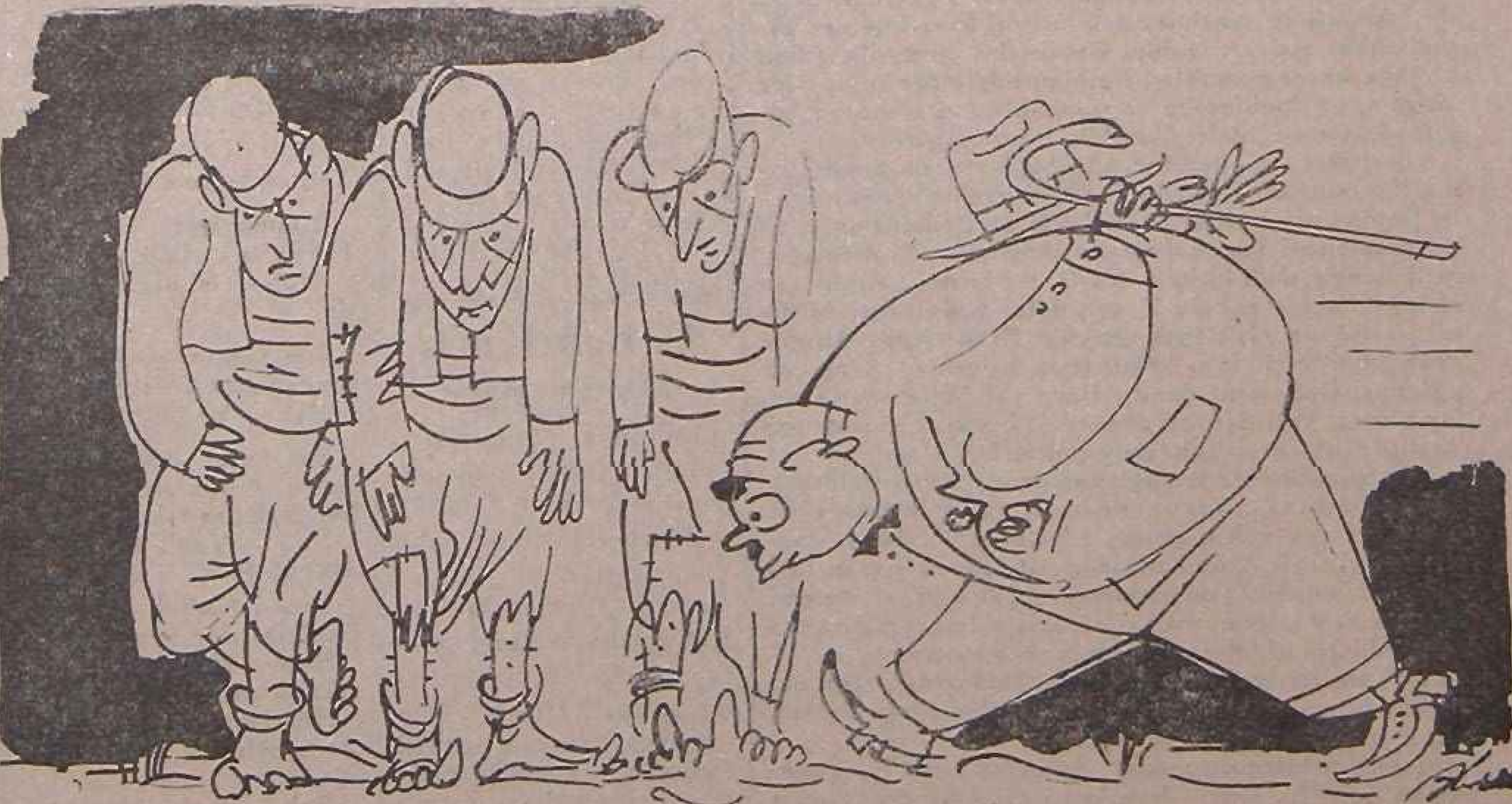
Eski sayılarımızdan birinde: «Truman C. H. P.li mi?» diye kendi kendimize sormuştuk. Şimdi artık tereddüdümüz kalmadı: Truman C. H. P.liii.

Selâmet

20 Nisan tarihli Hürriyette okuduk:

Vaşingtonda bir beyaz kadının, bir zenci ile evlenmesi üzerine, işine «müessesenin selâmeti namına son verilmiştir.»

Selâmetli demokrasiyi Amerikada arayanlara Allah selâmet versinden baş ka nedenir?!..

YENİ TEFTİŞ USULÜ... NİGDE VALİSİ MAKALİN KÖYÜNDE...

Türk Aydınları Neden Birleştiler ?

Cingöz Recai'nin önüne bir adaylık atıldı, kabına sığmaz oldu. Sevinçten ağlamaklı bir sesle ve nefes nefese şunları fısıldıyor:

«Anlıyorsunuz. Ayaktadırlar. Tek durmuyorlar. Gayretleri artmıştır. Aldıkları ilhamları günü gününe ve harfi harfine yerine getiriyorlar.

Cepheleri, boyaları, niyetleri açık. Bana hayret veren şey, bizden (yalnız iktidar partisinden değil, bu cepheye karşı vaziyet alan bütün partilerimizden ve partisiz) olanların anlaşılmaz bir gafletle bu dergilerin kurdukları ve açıkça temize çıkarmağa uğraştıkları insan ve kitapları müdafaada onlarla birleşmeleridir. Onlar nasıl aldatabiliyorlar, bizimkiler nasıl aldanabiliyorlar, şaşılacak, şaşılacak, şaşılacak şey!»

Anlıyorsunuz. Üstada gelince o ayakta değil, Tek duruyor. Gayretleri artmamıştır. Aldığı ilhamları günü gününe ve harfi harfine yerine getirmiyor. Cephesi, boyası, niyeti açık değil vs...

Şakayı bırakalım, Cingöz Recai hak uğruna, memleket çoğunluğu uğruna, bağımsız bir Türkiye uğruna savaşanları kelemek istiyor, o halde cevabımızı verelim: Evet, günü gününe ve harfi harfine aldığımız bir ilham vardır, ve bu ilhamı yerine getirmekle sevinç duyuyoruz, bu 'lham memleket hizmetinde bulunan yüreğimizin ilhamından ibaret.

Rommel'in Afrika yürüyüşü sırasında kasideler yazan Cingöz'ün anlıyacağı şeyler değil bunlar, fakat zarar yok, söyliyelim söyliyeceğimizi:

Evet, çeşitli parti ve düşüncelere sahip Türk aydınları, Nâzım Hikmetin hürriyete kavuşması için ellerinden geleni yaptılar ve yapacaklardır, evet, Türk aydınları, Mahmut Makal'ın haksız olarak hapsedilmesine karşı koydular ve koyacaklardır, bunda şaşılacak, şaşılacak bir şey yok!.. Çünkü memleketimizde kanunsuzluğa karşı tahammül, tahammül, tahammül kalmadı artık! Aldatan ve aldatlanları farzeden Peyami Safa şu nu bilsin ki, aldatılan ve aldatılabilen kimse kalmadığı içindir ki, bugün, bir vatandaşın kanunsuz olarak hapsedilmesine kimse razı değil.

Türk aydınlarının istediği şey, Anayasanın bahşettiği bütün hürriyetlerin verilmeleri, kanunların yerine getirilmeleridir.

Türk aydınlarının ve sanatkârlarının istediği şey, memleket gerçeklerini olduğu gibi aksettirmek hakkıdır. 1868 den beri bu memleketin sanatı, zindan, sürgün ve baskılardan bıkmıştır.

Türk aydınlarının istediği şey sadece hakikata hayat hakkıdır, bu noktada birleşmişlerdir ve bu cephede Peyami Safalara yer yok.

Amerikanca Sütunnmuz

Mak Komik'in direktifleri

Büyük dostumuz Şikogolu gazete sahibi Mak Komik, yurdumuza şeref verdiği o unutulmaz günlerde, durulmağa değer bir fikir ileri sürmüştü. Diyordu ki Mak Komik, gazeteleriniz benim gazetelerimden sonra dünyanın en iyi gazeteleri, tek eksikleri İngilizce olarak neşredilmemiş olmalarıdır. Bu eksiği telâfi etmek için, önce bir sahifenizi sonra iki, sonra üç sahifenizi, İngilizce olarak yayınlamanız lâzım. Böyle böyle böyle İngilizce, daha doğrusu Amerikanca ana diliniz haline gelir. Mak Komik'in bu dostca direktifleri matbuat mensuplarımız arasında büyük bir ilgi uyandırmakla beraber, bu yolda fiili bir teşebbüs (bugüne kadar) geçilmiş değildir. Amerikan matbuat tröstlerine karşı sonsuz bir muhabbet taşıyan Nuhun Gemisi bu yolda ilk adımı atmağa karar vermiştir. Bundan böyle her sayıda bir sütunumuz İngilizceye ayrılacaktır. Bu sütunu büyük dostumuz Mak Komik'ie ithaf ediyoruz.

Seçimler iz koming. Bu bizneste de model Amerika must bi. Amerika must bi çünki it iz vermekte Demokrasi lesson bize. Look at Yunanistan, orada demokrasi lesson başladı. Amerikan Embassador gitti King'e dedi kabine not O. K. Truman diyor you change kabine çabuk. If not, dolar finiş, otomobil finiş, Vaşington visit finiş, naylon finiş, Doroti Lamur finiş, bugi-bugi finiş, Wink finiş, Life finiş. King çok ağlamış, God şahit demiş. Ilove you. Life sensiz dolar etmez, yati den magapas? (Burası biraz rumca kaçtı, fakat zarar yok, o da müttefik).

Embassador dont ağlama demiş, okso Çaldarıs, gelsin Plâstiras... Yes sir demiş King, poli kala, okso bad Çaldarıs, gelsin good Plastiras. Çaldaris Makronisos gitsin? Asked Majeste. Do ne söylersen demiş Embassador, you anlamaz. Çaldarıs very good ama to day yutturamaz, Çaldaris yitmez Makronisos, Çaldaris gider sto Falero poker oynamak, sen live il to me. Demokrasi ben bilir. Tomorrov derim okso Plastiras, gelsin Çaldaris. King dedi, ben anladı, zito demokrasi! Zito Ameriki!..

İşte, bu bizneste model Amerika must bi, Yunanistan must bi, garp demokrasi must bi. Seçimler is koming, kaç cent eder, money veren, play düdüğü...

Peyami Safa ve Anglo-Saksonlar

Peyami Safa «Ulus» daki günlük jurnallarından birinde Anglo-Amerikan politikası aleyhinde bulunanlara karşı, dostlarını uyanmağa dâvet ediyor.

Hani bu mevzuda Peyami Safa'nın nasıl olup da konuşabildiğine şaşmamak mümkün değil!

O Peyami Safa ki, ikinci dünya harbi sırasında, Hitlerin zaferlerine destanlar düzerken, Göbels'le ağız birliği ederek Amerikalılarıyerin dibine batırır, bir şey olmadığını, Amerikan milleti diye merikanın bir bezirgânlar diyarı olduğunu, Anglo - Amerikan demokrasisinin çürüyüp koktuğunu gürültülerle ilân eder, dururdu.

Acaba uyandırmak istediği «dostlarının» bunları da hatırlamasını ister mi?..

Dürtme, dürtülme

Aynı yazıda: «Bu dergiler, çoğalıyor» «uykudaki arkadaşları dürtmek için bu satırları yazdığımı itiraf edeyim.» diyor. Peyami Safayı tanıyanlar, kendi sini kimlerin dürttüğünü sormağa lüzum görmezler. O bu güne kadar dürtüle, dürtüle gel di ve galiba son bir dürtülüş ile de mebus olunacak. Nesine gerek bu vatanın dertleri!..

Cebrail mi, Hızır mı?

Kahirede, 27 yaşında olan, bir Mısırlı mühendisin kızı Tevhide, Cebrailden gebe olduğunu iddia etmekteymiş.

İngrid Bergmanla, Rita Hayworth'tan özenmiş olacak! Ayıbını örtmek için münasip bir koca bula mayınca, zavallı kız işi Cebraile yüklemeğe kalkmış. Cebrail değil, hızır - mış mübarek!..

Amerikanın gerçek sesi

Amerikanın haksızlığa isyan eden, hürriyet ve eşitlik uğruna yükselen gür bir sesi vardı. Jefferson, Tom Payne, Walt Whitman'ın asil ve sürükleyici düşüncelerine karşı derin bir hürmet besleriz, o ses hâlâ kulağımızda.

Roosevelt'in sesinde de o büyük adamların inancını ve ferahlığını bulmak mümkündü. O gün bugün Amerikanın değil, Trumanyanın sesini duyuyor ve kederleniyorduk. Bu kederimiz yersizmiş, Amerikanın hak uğruna yükselen sesi yok olmadı, sadece onu bize duyurmamak için çalışılıyor. Her şeye ve bu tertiplere rağmen Nev-Yorktan şu haber gelebildi:

Nev-York, 21 'AP) — Aralarında kadınlar da bulunan bir grup, Türk şairi Nâzım Hikmetin serbest bırakılmasını temin için, Nev-York'taki Türk konsolosluğunun önünde bir nümayiş yapmıştır. Nümayişçiler Nâzım Hikmet'in Türkiye'de bir hapishanede açlık grevinde olduğunu söylemişlerdir.

Nümayişçilerin lideri, aylık «Masses and Mainstreams» dergisinin naşiri Samuel Sillens, Nâzım Hikmetin «yıkıcı telâkki edilen şiirler yazmış olduğu için 28 yıllık hapis cezasını çekmekte bulunduğunu» söylemiştir.

Haftanın Balonlar

Cumhuriyet — Ali Ertekin dâvası.
Nuh — Yılan masalı.

Ulus — Halk boş, asılsız şeylere kulak asmıyor.
Nuh — Elhamdülillah, nihayet anladınız.

Ulus — Ne mevlûdu?
Nuh — İnkılâbın mevlûdu.

Ulus — Karakter, yazan: Falih Rıfkı.
Nuh — Tam adamı.

Vatan — Tedavi edilemiyen hiç bir hasta öldürülmemelidir!

Nuh — Elbette, memlekette adam mı kalır?

Cumhuriyet — Iblisçe bir şantaj usulü.
Nuh — İşkilli .... dingilder.

Son Telgraf — Amerika Akdenizde üs istiyoor.
Nuh — Ye babam ye!

Son Posta — Van Millet vekili Arvas irticai hareketelere baş vurdu.
Nuh — Tabiî vaş vurur eski C. H. P. li değil mı?

Yeni İstanbul — Yunan kabinesi dün yemin etti.
Nuh — Her halde Amerikaya sadık kalacağına.

Hürriyet — Nureddin Ardıçoğlu da tevkif edildi.
Nuh — Seçim hazırlıkları.

Radyonun Faydası

Yaz geldi. Pencereleri açtık. Lâkin ne rahat kaldı, ne huzur.

Yukarki katta ev sahibi fora etmiş pencereleri, açmış radyoyu. Ver yansın ediyoı. Ne kafa, ne beyin. Cazlar bandolar; orkestralar gıla... Bizim ev sahibi alafrangacıdır. Mühendis. Avrupada tahsil görmüş: Lâkin bu kadarını akletmiyor işte: Ne derim: Avrupa teibiyesi.

Karşıki evin radyosu ev sahibininkini bastırır. Memleket hasretle olacak alabildiklerine açarlar. Karşımızdakiler Rumdur. Radyolarının kadranı hep Atinanın üstündedir. Üstelik bu mübarek havalarda insanın merakını çeken bir şey var: Havalar, bizim havalar ama bir türlü bulup çıkaramazsınız.

Peder de onlardan aşağı kalmaz yâni; Alaturkanın arkasından koşar hazret. İstanbulda bittimi Ankaraya; orada bulamadı mı, ver elini Şam Beyrut, Kahire; nerede çıkarsa. Gece gündüz sonu gelmez. İnsanın eli ayağı kesilir. Sağ olsun kulakları da ağır işitir; açar mı; açar. İhtiyar adam gözleri sulana sulana dinler durur, Gel de mâni ol.

Yanımızdaki komşunun çocuğu maçları hiç kaçırmaz. Maç günleri bizim mahalle çalgılı bir stadyom, Ana avrat küfürler de başka...

İlk plândaki bu seslerden sonra derece derece tez'i pesli, tok, cırlak, cızırtılı, parazitli, patırdılı, takırtılı bir sürü ses...

Gel de bu curcunanın içinde aklını topla da düşün.

Tevekkeli «radyo günün en müessir propaganda vasıtasıdır» demiyorlar.

Ulustan:

AZITAN MUHALEFET!

(Aydın) muhalifler dün akşam Halkevinde yapılan C. H. P. toplantısına iştirak etmemek ve verilecek oyları taksim eyle - mek teklifimizi reddetmek suretile baskı yapmağa kalkışmışlarsa da idarî makamlar hâdiseye el koymuşlar ve muhalifleri karakollara getirip dövmek suretiyle bu gibi şiddet hareketlerinden vaz geçirilmişlerdir.

Nuh çarpıyor: 4e

Kadı Müstecab yabancı sermayeyi «iştahlandırıyor» Kadı cenapları evvelce kendisine verdiğimiz cevapları bir hayli kafa yorduğu halde anlayamamış ki «Gerçek» nin 9 uncu sayısında yine yabancı sermaye çığırkanlığı yapıyor. «Memleketimize yabancı sermayenin girmesini milli sermaye ile işbirliği etmesini kolaylaştırmalıyız», onu «iştihlandırmalıyız» diyor, 30 sene evvel yüzbinlerce

Türkün kanı bahasına memleketten kovulan yabancı sermayeyi bu millet bir daha memlekete sokmaz! Bu memleketin yabancı sermayeden çektiklerini, belki senin gibi «politikacılar» unutmuştur, ama halk unutmadı.

Dinle ve eğer söylediklerimize aklın ermezse git tanıdıklarına filân sor. Sana ne demek istediğimizi anlatsınlar ve sen de anlamağa çalış. (anlayabilirsen tabii!)

Yabancı sermaye emperyalizmin ta kendisidir

1 — Kapitalizmi fazla gelişmiş bir kaç büyük memleketin tekelci kapitalistleri, bünyeleri icabı, kendi memleketleri dahilinde işletemedikleri fazla sermayelerini geri memleketlere ihraç etmeğe çalışırlar. Âmperyalizimin temelini; sermayenin bu genişleme isteği teşkil eder. Işte memlekete «girmesini kolaylaştırmak» «iştahlandırmak» istediğin yabancı sermayenin ihracı böylece emperyalizmin en karakteristik vasfıdır ve sen de bir empertalist yardakcısından başka bir şey değilsin.

Yabancı sermaye nasıl «girer»

2 — Yabancı sermaye yapayalnız, tıngır mıngır, şartsız şurtsuz girmez. «Dişlerini» törpületmez. Parasını yatırdığı memleketten bir çok garantiler alır. Ağır şartlar ileri sürer, Öyle şartlar ki sen onun «sivri dişlerini törpüleyim» derken keskinleşen dişlerini kendi boğazında bulursun. O sana döne döne kazık atar: Alacağı yüksek faiz ve komisyondan başka bu para ile elinde kalan çürük çarik malları sana aldırır. Senin memleketindeki ham madddeleri ucuza satın alır. Kendi elindeki modası geçmiş silâhları sana satar. Ve nihayet ekonomine ve idarene kadar nüfuz ederek seni bir sömürge hâline getirir ve kendi menfaatine kullanır, harbe sokar.

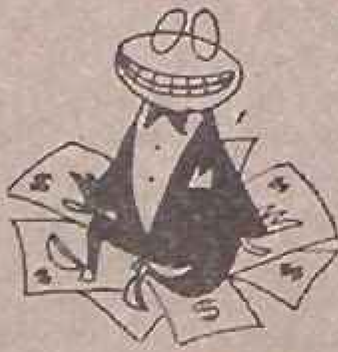
Bu şartları şu veya bu şekilde ihtiva etmeyen emperyalist yabancı bir sermaye görülmemiştir ve görülmezde... O zaman emperyalizm kalmaz. Bu güne kadar Müstecabi'ye bunu yüz defa söyledik. Fakat o bu bahislere hiç yanaşmıyor, bir takım gafilleri aldatabilmek için, yabancı sermaye ve emperyalizm propogandasına devam ediyor.

Emperyalizm harp demektir

3 — Emperyalizm harp demektir. Daha geniş yatırım sahaları arayan «yabancı sermaye tabii olarak harpçi bir politika takib eder. Emperyalist hükûmetin yardımı ile geri bir memlekete giren sermaye kendi hükûmtinin emperyalist genişleme politikasına uygun olarak yatırım sahaları arar ve bulur ve sermayesini her şeyden önce stratejik önemi haiz teşebbüslere yatırır.

Apdülhamid zamanında emperyalist Alman hükûmetinin yardımı ile memlekete giren Alman sermayedarları Alman genel kurmayının Şarka Doğru genişleme plânına uygun olarak sermayelerini, Anadolu - Bağdad Demiryollarına yatırmışlardı.

Binaenaleyh dışardan gelen sermaye türlü türlü istismar şartlarını ihtiva ettiği gibi ayni zamanda emperyalist bir genişleme programını da ihtiva

eder. Hükûmetinin tavsiyesile sermayesini evvelâ stratejik önemi olan sahalara yatırın Geri memleketi ileride kendi menfaati için açacağı harbe hazırlar. Netekim Alman emperyalizini de dişlerini memleket ekonomisinin ve hükûmetin bu gazına geçirdikten sonra Türkiyeyi birinci dünya harbine sokmuş ve milyonlarca Türk Kafkas cephelerinde, Sina Çöllerinde Doyçe Bankın emperyalist gayeleri için ölmüştü.

Bugün de senin Türkiyeye gelmesi için iştahlandırmağa çalıştığın Amerikan sermayesi ayni maksadı güdüyor: Türkiyeyi bir kaç Amerika milyoneri için harbe sürüklemek; yoksa Türkiyeyi kalkındırmak sanayileştirmek için değil.

Amerikan sermayesi ve tek-

(Devamı 4 de)

İşçi haberleri

Mensucat sanayiinde çalışan işçilere Sirer'in yaptıkları

Harp yılları içinde işçiler her gün en az on bir saat çalıştırılıyor ve sekiz saatten fazla çalıştıkları için üç saatten, fazla mesai karşılığını yüzde yirmi beş ile yüzde elli arasında alıyordu. Çünkü on bir saat karşılığı ortalama bir hesapla 120 lira alan mensucat işçileri bugünkü hayat pahalılığı karşısında, geçim zorluğu çektiğini her fırsat düştükçe söylüyor ve ne yapıp yapıp ücretlerinin hayat seviyesine göre ayarlanmasını istiyordu.

Siz misin bunu istiyen?

Siz misin mensucat sanaayiinde çalışanların haklarını korumak için Sendikalar kuran? Çalışma Bakanlığı kendisine kafa tutan ve işçinin şöyle böyle de olsa hakkını koruyan sendikalar etrafında toplanan işçiler için yeni bir karar verilmesini sağladı. Bakanlar Kurulu Sümer - bank ve diğer iplik ve dokuma imalâthane ve fabrikalardaki fazla mesaileri kaldırdı. Böylece işçilerin eline ayda ortalama hesapla 90 lira geçmez oldu...

Şimdi, işçi bu para ile ne yapsın? Ev kirası mı versin, bakkal borcunu mu kapatsın, üstüne başına mı baksın, sendika aidatı mı ödesin?

İşçiler, şimdi, kendilerini ancak kör topal süründüren paradan da olunca kötü kötü düşünmeğe başladılar. Artık bıçak kemiğe dayandı. Pantalon kemerini son kertesine kadar sıktılar. Çoğu şu fikirde:

— Fazla mesailerin bizi yıprattığını söylüyorlar fakat fazla mesai kaldırılmadan evvel haklarımızın verilmesini istiyor, böylece normal mesai karşılığı elimize geçecek para ile çoluğumuzun çocuğumuzun eksiğini gediğini kapatmak istiyorduk.

Halbuki ne oldu? Geceli gündüzlü çalışmamıza karşılık on günde bir öğün yediğimiz etten, haftada bir aldığımız balıktan, sabahları yediğimiz simitten olduk. Bütün bunlardan tasarruf yapacağımız halde elimize geçecek para yine de yetmiyecek. Çünkü ev kirasını vermiyecek hale geldik. Hükûmet gece kondu yapmağı da yasak etti. Sokakta yatarsak, «işsiz, güçsüz serseri» diye yakamıza yapışacak, karakol karakol dolaşacağız.

Basın Teknisyenleri Sendikası ve Matbaa İşçileri...

Basın Teknisyenleri sendikası diye bir sendika vardı. İyi kötü çalışıyor, fakat Halk Partisinin nüfüzü altına girmemek için dayanıyordu. Bu sendikanın, bu kadarcık muhalefetini bile çekemiyen Çalışma Bakanlığı bu defa Darphane İşçileri sendikasının tüzüğünü geri gönderdi ve:

— Adınızı değiştirin, diye de bir emir verdi.

İşçiler de toplandılar. Adlarını, Matbaa İşçileri Sendikası haline getirdiler. Böylece Halk Partisinin açık emirlerine boyun eğmiyen, Basın Teknisyenleri Sendikasına karşı ikinci bir sendika kurdurttu. Şimdi; Matbaa İşçileri Sendikası koyu Halk Partililerin elinde, yarı muhalif bir sendika olan Basın Teknisyenleri Sendikası karşısına dikilmiş oldu.

Halk Partisi bu! Topluluğun kuvvet olduğunu iyi bilir, onun için işçileri birbirine düşürür!..

MEKTUP — Nuh Dede Eliyle Dokumacı Ahmede

Kardaş:

Sana yazmak üçün içimde istek yok, sıcaklar bastırdı, dert bastırdı... Bi hendek kazdık Muharrem Paşaların çiftliğinde, beş on kuruş aldık, sevinecek olduk... Parayı Seneme posta ettim geçen salı günü, Kendime de beş lira duttum, hamama gittim, karnımı doyurdum. Emme bugün içim yangın, ciğerim kebaboldu, çöktüm oturdum. Sabahtan çıktım ırmak yamacındaki kahveye, gettim de boz sulara baktım. Kalebelik yoğudu bi boyacı vardı, kahvada dazlak, kafalı. Boyiyelim dedi ,istemez dedim. Köprü - nün üstünden arabalar, traktorlar geçip gidiyo. Herkeş işinde gücünde, benim gibiler cami dıvarları dibinde, pavlike kapılarında bekleşip duruyo.. Kahveci çırağı yanımdan geçti seslenmedi, bende acı bi kahve getir demedim, içim çekmiyo ,heç çekmiyo.

Boyacı gözlerini yumdu uyudu, sinekten rahat uyumuyo, içini çekiyo. Çocuk emme kafası dazlak. Bizim bebelerin en güççüğü Memet, dünyeye geldiğin de, tuzlandı güzelcene çapıtlara sarıldı. Sinekler gözüne konmasın deyi sabahlara dek bi teneke parçesi sallamışıdım. Senem ertesi günü erkeğin işi değel bu, sen işine get efendi demişti.. Gettim, şeftali pazarı kurulmuşudu, şeftali aldım... Bi çakmağım vardıfitilli, onu sattım, Dokuz aylık sefer sonu evin içi şenlensi deyi, şeftali yedirdim evhane halkına. Senem güldü de güldü.. Memet bi zaman beşiklerde eğlendi, gettiğinde gayrı emekliyordu. Senem diyo ki mektubunda, evveli gün aldım mektubu, Memet diyo, sizlere ömür... Boğmacadan mı,»başka şeyden mi belli değel... İçimde heç istek yok, sana da yazmı yacağıdım usta, emme birisine söylemeli Mehmedin ahvalini... Memedin göçtüğünü kimse bilmesin mi? olmaz ki...

Yarın da bilmem ne bayramı varımış aksi gibi, içim zindan, neylemeli, nereye kaçmalı, köye mi gitsem, buralarda mı kalsam? Tohtor olsaydı Kervankonmazda, para olsaydı ilâç olsaydı Memet kurtulurmuydu. Delleniyorum bunu düşündükçe, bi yıl boyunca ölen bebeler, Balkan harbinde ölen Şüheda dan çoğumuş, öyle dedi. Antepli usta.

Baki selâm

Veli YILMAZ

RADYO

Haber mi, Sefer mi?

Ankara ve İstanbul radyolarının haberler servisini bilmem dinliyormusunuz? Bana gına geldi. Hiçbir gün geçmiyor ki meşhur ve malûm zevattan biri Ankaradan hareket etmesin ve uğurlanmasın. Radyoda, teşrifatta bulunan ve hulus çakanlarını uzun bir listesini sabah, öğle, akşam üç öğün dinlersiniz. Ertesi günüohhh diyip nefes alacağınız zaman: İstanbula varış ve gene aynı tip çeşitli eşhasın isimlerini ezberletme faslı... d

İçinizden, hay varamaz olsun diyeceğiniz gelir. Siz misiniz diyen! Daha ertesi günü başka biri, bir başka biri daha.. Yok efendim öğle yemeğini şehir klübünde yedi, yok kahvesini tüccar klübünde içti: neler de neler... Ama hakları da yok değil! Anglo-Sakson radyoları kendi meselelerimizi didik didik, didiklerken; bizim radyoların göbek havası çalıp, teşrifat listesi okumaktan başka ne işleri var!..

Geçti Bor'un pazarı

(Baştarafı 1 incide)

fer de dünyada bir fazla istihsal buhranı doğdu. Yığın yığın mallar müşterisizlikten depolar da çürümeğe başladı bile. Fakat bizim Halk Partisi böyle şeyleri takar mı Bütün dünya dönse o yolundan dönmez. 4 sene evvel harp sonunda dünyada mal olmadığı zaman «istihsali arttırmalı» dedi mi demedi mi?

Dünyanın bugünkü durumunda hâlâ istihsali arttırmakla Türkiyenin kalkınacağına Halk Partisi inanıyor mu, ianmıyor mu bilmiyoruz. Fakat bir hay li gafilleri inandırıyor, bu muhakkak!

Eğer Türkiyede pamuk istihsalinin artacağını Amerika ziraat Bakanı duymuş olsa idi hırsından saçlarını yolar, «Bize elimizdeki pamukları süremiyoruz, bunlar pamuklarını nereye satacaklar?» diye bağırırdı. Belki de Marşal plânı idaresine telefon ederek Türkiyede pamuk ekiminin yüzde 20 nisbetinde azaltılmasının teminini isterdi. Mister Hoffman böyle teklife ne cevap verirdi bilemeyiz. Fakat her halde traktör fabrikalarının menfaatlerini korumak mecburiyetinde olduğunu düşünerek Türkiyeden yeni traktörlerle yapılacak ziraatin yüzde 20 az olmasını ister, aksi takdirde yardımı keseceği tehdidini savururdu.

Amerika neden pamuğunu süremiyor?

Amerika muazzam Alman ve Japon pazarına sım sıkı yapışmış olduğu halde nasıl oluyor da pamuğunu süremiyor? Nasıl oluyor da geçen sene 5,5 milyon balya olan stoku bu sene 8,5 milyon balyaya yükseliyor?

Bunun için ileri sürülen sebepler başlıca şunlardır:

Amerika muazzam Çin pazarını kaybetmiştir. Doğu Avrupa ile ticaret yapamıyor. Ve bütün bunlardan mâadâ yeni naylon iplikler pamuk ipliğinin yerini alıyor. Ve hepsinden mühim ezeli dert: İşsizlik ve sefalet. Amerikan yardımı'na rağmen artan ve alım kabiliyetini büsbütün düşüren işsizlik ve sefalet...

Beri taraftan Tarım makina larının artması ile büsbütün artan pamuk istihsalâtı karşısında Amerikan hükûmeti fiyatları tutabilmek için devlet mübayaası yapmak mecburiyetinde kalıyor. Fakat artık bunun masrafına dayanamayıp pamuk ekiminin yüzde 20 azaltılmasını istemiştir.

Halbuki bizim Cavit Oral'ımız burada: «Son olarak şunu belirtmek isterim ki Türkiyenin kalkınması için önce istihsalin artması ve Türkiyenin ihracatçı memleketler arasında kuvvetle yer alması lâzımdır» diyor.

Ümitlerim hep kırıldı»

Sayın bakanımız ya dünyadan haberi yok; harp sonu isteklerinin artık kalmadığını, kapitalist dünyanın bir fazla istihsal buhranına gittiğini bilmiyor, yahut da yaklaşan buhranı milletten gizlemek, milleti bir müddet daha boş hayaller peşinde koşturmak istiyor. Elbette ki bir Halk Partili olarak Amerikan yardımına bağlanan ümitleri suya düşmesi işine gelmez.

Fakat bu çıkmazın içinden bir harp patlatarak çıkamadıkları (daha doğrusu gömülmedikleri) takdirde er geç takke düşecek kel açılacaktır.

Her halde o zaman bütün ümitlerini Marşal plânına bağlamış olan Halkçılar? Demokratlar ve Milletçilerle beraber bizim Kadı Soysalist de, 1929 da olduğu gibi; tarlalarda paslanan traktörlerin karşısına geçip, hep bir ağızdan ümitlerim hep kırıldı şarkısını söyliyerek döğüneceklerdir.

Sahibi ve bu nüshada yazı işlerini fiilen idare eden:

NAHİT ÜSTEMİR

İdare Yeri:

Ankara Cad. No: 37, kat: 3

Mektup Adresi:

Posta kutusu 12, Tophane,

ISTANBUL

ABONE ŞARTLARI:

Seneliği: 480 Krş

Altı aylığı: 240 Krş

Dizgi: Anıl Matbaası

Baskı: Onan Matbaası

Cop hakkında

Mareşalın cenaze töreninde tevkif edilenlerin avukatı gazetecilere ezcümle şunları söylemiştir:

«Polisin bu son tip katı lâstikten yapılmış sopaları vücudün dahilinde tahribat yapıyor, bilhassa kemikli yerlere gelince çok acı veriyor ve başa gelince sersemlik veriyor ve fa

kat vücudün sathında adli tabib tarafından muayene yapıldıkta raporla tesbit edilebilecek haricî bir iz bırakmamaktadır.»

Medeniyet ve demokrasi yolunda ilerledikçe, daha mütekâmil teçhizata kavuşuluyor. Yukarda bahsi geçen lastik sopalar bir müddet önce Marşal planı tahsisatı ile Amerikadan getirtilmiş ve Mareşalin cenaze töreninde ilk defa olarak kullanılmış sopalardır.

Amerikanca teknik ismi Cop olan bu sopaların, kısa bir müddet zarfında Cip'ler kadar yaygın bir şekilde kullanılmaları muhtemeldir.

— Seni Niğde valisine haber veririm!...

Yine sağ, sol meselesi...

Celâl Bayar: «Sağdan ve soldan gelen tehlikeli cereyanlar bir noktada birleştirilmeli.» demiş.

Ulus gazetesi Meclis müzakerelerini yazarken Halk Partisi için: «Soldan bravo sesleri». Demokrat Parti için de: «Sağdan alkışlar» dediği hatırlardadır.

D. P. liderinin yukarıda ki sözleriyle C. H. P. ile D. P. nin yakında resmen birleşeceklerini açıkça müjdelediği anlaşılıyor.

Tehlikeli Cereyanlar

Ya, peki, diyeceksiniz, o sağdan soldan gelen tehlikeli cereyanlar: sözü ne oluyor?

İnsaf! D. P. liderine bir tek doğru sözü çok mu görüyorsunuz? Üstat C. H. P. nin de D. P. nin de bu memleket için ne kadar «tehlikeli» olduğunu söylüyor. Yerden göğe kadar **hakkı var!..**

Nuh çarpıyor

(Baş tarafı 3 üncüde)

niği ile yapılan yolların plânları senin «orta çağ ziraatinden çıkman» için değil; Amerikan harp plânlarını tahakkuk ettirmek için hazırlanmıştır. Krom istihsaline Marşal Plânından sermaye yatırılması Amerikan silâh fabrikalarına daha devamlı ve bol miktarda krom yetiştirmek içindir.

Halk Partisi böyle bir emperyalist plânı «iştahlandırmak» için zaten elinden geleni yapıyor. Mister Müstecabi Efendi daha ne yapacak bilemeyiz. Acaba harb filân cı ilân edecek. Çünkü onları bugün en fazla iştahlandıran bu.

Harp yardakçısı

4 — Emperyalistlerin buhrandan kurtulmak için bir an evvel üncüncü dünya harbini çıkarmağa çalıştıkları ve bunun için gece gündüz uğraştıkları bir sırada, hele Türkiye gibi bir memlekette ,yabancı sermayenin sanayiimizi kalkındıracağını, ancak Amerikan harp hazırlığını gizlemeğe çalışanlar iddia edebilir. Amerikan uzmanları, harb plânları hazırlarken bir Türkün, kendine Sosyalist süsü veren bir Türkün, emperyalist yabancı sermayesini «iştahlandırmaktan» bahsetmesi düpedüz harbi çıkarmak isteyenlerin işini «kolaylaştırmak» tır.

Hülâsa:

Mister Dorr ile kadeh tokuşturan müstecabi efendiyi hoşgörmemize aslâ imkân yoktur. Çünkü o, yalnız bir emperyalist çığırtanı değil, ayni zamanda yabancı sermayeyi «iştihlandırmak» için «her şeyi yapmayı» tavsiye eden; emperyalistlerin silâhlarını yağlayan bir harb kundakcısıdır. Yani Türkiyeyi üçüncü bir dünya harbinin en kanlı bir harp sahası haline getirmeye çalışanların yardakçısı...

İşte Mister Müstecabi efendi şimdi çırçıplak meydandasın. Bakalım, bu kılıkla kimleri aldatabileceksin?

Anca beraber, kanca beraber

Bayarla Günaltay iki defa görüşmüşler... Ulusta Bayarın nutkuna dair bir fıkranın başlığı: «Bu dâvada da beraberiz!»

Hangisinde beraber değiller ki, C. H. P., D. P. ile beraber, D. P., C. H. P. ile beraber, Bayar Günaltayla beraber, Günaltay Bayarla beraber, bunlarla beraber olmıyan tek bir şey var: Millet bunlarla beraber değil!..

Dış tehlike artacak..

Halk Partisinin seçimleri kazanması için «Dış tehlike» nin artması icab ettiğini düşünen C. H. P. idare Kurulu Amerikan Yardım heyetine müracaat ederek Nafen ve Associoted Press'in yardımlarını istemiştir.

Safi sinir

Amerikada sinir sistemine tesir eden bir gaz icad olunmuş.

Sinir harbini müşahhas bir hakikat haline getirmeğe çalışanların «sinir harbi» yapmadıklarına inanabilmek için ne kadar safdil olmak lâzım.

Türbeler açılırken

Sayın valimiz Fahrettin Kerim Gökay, tarihî şahsiyetler arasında yer almış olan ve yurdumuzun her tarafında milyonlarca müridi bulunan Bekri Mustafanın türbesini açmak istememiş ise de Tekel Bakanı ve meslektaşı Fazıl Şerafettin'in ısrarı karşısında kararından vaz geçmiştir.

Millet Partisinin adayları

Fitnat Çakmak (Mareşalın zevcesi)

Şefik Çakmak (Mareşalın damadı).

Davacı

Yargıtay başkanlığından çekilen Özyörük, memleketimizde geçen yıl 1 (bir) milyon dâva açıldığını bildiriyor.

Statistik ilmine meraklı bir dostumuz, 1950 senesindeki dâva adedini şöyle hesaplıyor: «18 milyondan C. H. P. mensuplarını düş, ne kalırsa hepsi dâvacı!»